

Styrelsen	2020-12-16
Handling nr	15.7
Handläggare	Jarl Samuelsson
Daterad	2020-11-30
Reviderad	

Till
Styrelsen för Västtrafik AB

Utlösande av option – 45-meters spårvagnar

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med anledning av nedanstående föreslås styrelsen besluta

- att ge VD i uppdrag att utlösa option för inköp av 40 nya spårvagnar av modellen 33C (45-meters spårvagn), samt
- att detta gäller under förutsättning att regionstyrelsen och regionfullmäktige tillstyrker besluten.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Jarl Samuelsson

BAKGRUND

Spårvagnstrafiken i Göteborg har under ett flertal år haft en mycket gynnsam utveckling bland annat när det gäller hur många resor som genomförs per år. Under 2019 fortsatte denna utveckling och antalet resor ökade med ca 8%. Totalt var resandet med spårvagn under 2019 ca 141 miljoner resor jämfört med ca 131 miljoner under 2018. Dessa resandeökningar är positiva, men ger samtidigt en sämre reseupplevelse för kunderna. Många kunder aviserar att det är mycket trångt ombord på spårvagnarna.

Samtidigt inom ramen för Koll2035 planeras spårutbyggnader i staden på bland annat Norra Älvstranden och Lindholmsförbindelsen, vilket ger behov av att utöka spårvagnsflottan i Göteborg/Mölndal. Denna spårutbyggnad kräver en hög resandekapacitet för att möta det behov som bedöms finnas längs detta nya spårstråk. För att möjliggöra detta krävs en längre vagnstyp. Inom ramen för Koll2035 har behovet av kollektivtrafik i Göteborg - Partille - Mölndal fram till 2035 analyserats. Denna målbild pekar på ett ökat kollektivtrafikresande i två olika alternativ. Ett grundalternativ med ett kollektivt resande som ökar med 60%. Det finns även ett mer offensivt alternativ där resandet bedöms öka med 75% fram till 2035. Slutsatsen ur ett fordonsperspektiv är att hela optionen för inköp av M33 behöver utlösas under perioden för att kunna möta detta resandebehov. Detta kommer dock inte räcka till utan beslut behöver tas, inom ett par år, att starta upp en ny upphandling av spårvagnar.

Just nu pågår även en byggnation av en ny spårvagnsdepå på Ringön. Denna nya depå är anpassad för att kunna ta emot och underhålla spårvagnar av längre modell med högre kapacitet. Göteborgs Stad planerar även plattformsförlängningar på linje 5 och 11 för att kunna trafikera sträckorna med 45-meters spårvagnar. Regionstyrelsen har för regionens del beslutat om sin del i denna plattformsförlängning.

De 40 spårvagnar som nu köps in innebär ingen utökning av vagnsflottan utan kommer att gå till att ersätta de äldsta vagnstyperna (M28 och till viss del M29) som är över, eller närmar sig 60 år. Enligt ursprunglig tidplan skulle detta redan ha varit gjort, men på grund av förseningar i upphandlingen och leveransen är de nya spårvagnarna försenade. Ytterligare spårvagnar behövs för att byta ut de sista vagnarna av modell M29. Den tekniska livslängden på nya spårvagnarna är cirka 30–40 år, även om dagens vagnpark innehåller ett flertal vagnar som är över 50 år gamla.

Under hösten 2019 togs ett inriktningsbeslut i Västtrafiks styrelse (2019-09-27). Detta inriktningsbeslut gav VD i uppdrag att försätta planeringen för anskaffning av 45-meters spårvagnar. Vid Västtrafiks styrelsesammanträde i februari 2020 (2020-02-21) beslöt styrelsen att starta upp utvecklingsprojektet för denna spårvagnsmodell. Regionstyrelsen beslutade om motsvarande 2020-11-10. Av regionstyrelsens beslut framgår att om slutlig beställning uteblir ska Västtrafik AB belastas med 10% av utvecklingsprojektets nedlagda kostnader och att resterade 90% ska belasta moderförvaltningen. Förväntad utvecklingskostnad är 5,3 miljoner EUR.

ÄRENDEGENOMGÅNG

Avtalet om nya spårvagnar är i ett skede där de första av totalt 40 beställda fordon har börjat levereras. Dessa fordon är 30-meter långa. I avtalet finns även möjlighet för Västra Götalandsregionen att avropa ytterligare 60 spårvagnar.

Efter leverans av 60 ytterligare spårvagnar bedömer Västtrafik att kapaciteten att transportera resenärer har ökat med 7–8% jämfört med idag. Behovet av utskrotning av äldre vagnar samt målet om ett ökat kollektivtrafikresande i Målbild Koll2035, utifrån den utveckling som tidigare beskrivits, har tidigare lett till att en bedömning att cirka 60 vagnar varit behovet.

Sedan april 2020 har pandemin påverkat allt runt omkring oss. Det är just nu ett mycket svårt läge att bedöma framtida resandebestånd. För närvarande påverkas kollektivtrafiken och resandet starkt av de restriktioner som finns i samhället. Befintliga planer och målbilder ligger fast, men de kan i förlängningen förändras utifrån nya beteenden hos Västtrafiks resenärer. I internationella sammanhang diskuteras för närvarande en mer långsiktig påverkan på resandet i storleksordningen 10-15%.

Avrop option

Leverantören behöver i god tid veta om produktion av ytterligare spårvagnar ska ske. För att slippa uppstartskostnader (2 miljoner EUR) behöver beställning av ytterligare spårvagnar ske 8 månader innan den sista vagnen i den första leveransen är avslutad. I nuvarande leveransplan innebär detta att utlösande skall ske senast i oktober 2021.

Beställaren har i förhandling med Leverantören, erhållit en rabatt på 1,4 procent, gentemot uttryckta priser i Bilaga 10 grundavtalet, på de 40 första optionsfordonen som avropas.

Om beslut fattas att avropa 40 spårvagnar av modellen M33C (45-meters spårvagn), så bedöms den totala kostnaden vara 148 200 000 EUR, inkluderat ändringsorder på vagnen, projektkostnader samt rabatten.

I nuläget föreslås ett avrop på 40 stycken 45-meters vagnar för att helt ersätta pedalgagnar av typen M29. Ett avrop på 40 vagnar medför att ingen större marginal har tagits för ytterligare resandökning och vidareutveckling av spårvagnstrafiken. Förutsatt erforderliga beslut och nuvarande tidplan kan den första spårvagnen i optionen levereras i kvartal fyra 2023 och sista vagnen fram mot slutet av 2026.

Hur den framtida resandeutvecklingen kommer förändras är för närvarande mycket osäkert. Först efter att pandemin är över kan analyser för den framtida utvecklingen göras. Västtrafik avser att under 2021 eller senast i början av 2022 återkomma med analyser av det framtida behovet av ytterligare vagnar. Utifall de långsiktiga målen kvarstår och om resandet inte dramatiskt förändras så kommer det finnas behov av att även beställa de sista 20 vagnarna i optionen.

//